

ผลกระทบของเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูที่มีต่อการปฏิรูปการเรียนการสอน
ในสถาบันฝึกหัดครู ใน พ.ศ. 2553

นาง กัญญาพัฒน์ นนทะนาค

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาสารัตถศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974 - 635 - 934 - 7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I๗๒๗3183

IMPACTS OF TEACHING PROFESSION STANDARDS ON THE REFORM OF
LEARNING AND TEACHING IN TEACHER TRAINING INSTITUTE
IN B.E. 2553.

Mrs. Kanyapat Nonthanakorn

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Foundations of Education
Graduate School
Chulalongkorn University
Academic Year 1996
ISBN 974 - 635 - 934 - 7

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลกระทบของเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูที่มีต่อการปฏิบัติการเรียนการสอน
ในสถาบันฝึกหัดครู ใน พ.ศ. 2553

โดย นางกัญญาพัฒน์ นนทะนาคร

ภาควิชา สาร์ตตศึกษา

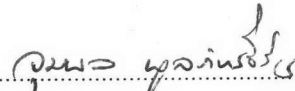
อาจารย์ที่ปรึกษา ดร. จุมพล พูลภัทรชีวิน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พงษ์ที ศิริบรรณพิทักษ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร. จุมพล พูลภัทรชีวิน)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทิพวรรณ เลชะวณิช)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

กัญญาพัฒน์ นนทะนาคร : ผลกระทบของเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูที่มีต่อการปฏิรูปการ
เรียนการสอนในสถาบันฝึกหัดครูใน พ.ศ. 2553 (IMPACTS OF THE TEACHING
PROFESSION STANDARDS ON THE REFORM OF LEARNING AND TEACHING IN TEACHER
TRAINING INSTITUTE IN B.E. 2553) อ.ที่ปรึกษา : ดร.จุมพล พูลภัทรชีวิน, 246 หน้า
ISBN 974-635-934-7

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบของเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูที่มี
ต่อการปฏิรูปการเรียนการสอนในสถาบันฝึกหัดครู และทางเลือกในการปรับเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู
ใน พ.ศ. 2553 กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา และเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู จำนวน 25
ท่าน เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ และใช้แบบสอบถาม ตามเทคนิคการวิจัยอนาคต วิเคราะห์ข้อมูลโดย
ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา คำนวณค่าร้อยละ มีถ้อยฐาน ฐานนิยม พิสัยระหว่างควอไทล์ และผลต่างระหว่าง
ค่ามัถฐานและฐานนิยม

ผลการวิจัยพบว่า ในปี พ.ศ. 2553 เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูจะมีผลกระทบต่อการปฏิรูป
การเรียนการสอนในสถาบันฝึกหัดครู คือ (1) หลักสูตรจะมีความยืดหยุ่น มีการเปิดหลักสูตรเรียนครู
หลังจากจบปริญญาตรี มีการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพครูเป็น 5 ปี และสามารถสอบเทียบจาก
ประสบการณ์ได้ หลักสูตรจะเน้นการสร้างครูให้เป็นผู้นำทางความคิด (2) ด้านกระบวนการเรียนการ
สอนจะเน้นแบบบูรณาการ การคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ การเรียนรู้อย่างมีเหตุผล และการสร้าง
ภูมิปัญญาใหม่ ๆ มีการจัดได้สอดคล้องกับสภาพการดำเนินชีวิตและสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์
ได้ (3) ด้านการวัดและประเมินผล จะมีการพัฒนาแบบวัดและประเมินผลแบบต่าง ๆ มากขึ้น เช่น
แบบวัดความคิด คุณธรรม วัดเป็นรายบุคคล การวัดเน้นด้านหน้าที่ และบทบาททางสังคม โดยการ
สังเกตพฤติกรรมและวัดสมรรถภาพของผู้เรียน ตั้งแต่ต้นกระบวนการจนจบกระบวนการผลิต สังคมจะมี
ส่วนร่วมในการพัฒนาการวัดและประเมินผล (4) ด้านการจัดปัจจัยพื้นฐานการเรียนการสอน จะมีการ
พัฒนาให้เป็นสังคมการเรียนรู้มากขึ้น (5) ด้านการพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ จะมีการพัฒนาด้าน
ความร่วมมือระหว่างข้าราชการ การเมือง รัฐ รัฐวิสาหกิจ เอกชน ประชาชน และผู้เรียน จะมีการ
พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการผู้เรียน และเน้นการสร้างจิตสำนึกในการแสวงหา
ความรู้ ส่วนผล กระทบที่ไม่พึงประสงค์มีด้านเดียว คือ ด้านหลักสูตรจะไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

ทางเลือกในการปรับเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูใน พ.ศ. 2553 รัฐจะทุ่มเททรัพยากรในการ
ปรับเกณฑ์เพื่อเพิ่มสมรรถภาพและประสิทธิภาพในการผลิตครู เกณฑ์จะสร้างระบบประกันคุณภาพทาง
การศึกษา โดยองค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เกณฑ์จะมาจากดัชนีชี้วัดทางสังคมและ
ชุมชน เกณฑ์จะพัฒนาครูมากยิ่งขึ้น เกณฑ์จะมีทิศทางตามการกระจายอำนาจด้านการบริหารการศึกษา
และจะเกิดเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานในการทำงานพร้อมจรรยาบรรณครู เพื่อช่วยให้ครูบรรลุจุดประสงค์
แห่งวิชาชีพครู

ภาควิชา สार्वतถศึกษา
สาขาวิชา พื้นฐานการศึกษา
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C740086 : MAJOR FOUNDATIONS OF EDUCATION

KEY WORD : IMPACTS OF TEACHING PROFESSION ON STANDARDS/ THE REFORM KANYAPAT NONTHANAKORN : IMPACTS OF THE TEACHING PROFESSION STANDARDS ON THE REFORM OF LEARNING AND TEACHING IN TEACHER TRAINING INSTITUTE IN B. E. 2553 THESIS ADVISOR : CHUMPOL POOLPATARACHEWIN, Ph.D. 246 PP. ISBN 974-635-934-7

The purpose of the study were to identify the impacts of the teaching profession standards on the reform of learning and teaching in teacher training institute in B.E. 2553 and the alternatives for improving the teaching profession standards in B. E. 2553. The sample of the study composed of 25 experts in teacher profession standards and the reform of learning and teaching in the teacher training institute. EDFR was employed as the research teaching for this study. The data was then analyzed by using percentage, mode, median, inter-quartiles range, and the difference between mode and median.

The study revealed that the criteria would have optimistic impacts on the curriculum. That, it would be flexible, have the curriculum after finishing the bachelor degree, and have the test by the experience. It would emphasize the teacher to be "the leader of thinking". In the part of teaching and learning process, it would emphasize the critical thinking and synthesis, learn by rationales and create new intellect. It would respond to the needs and it would be useful in the way of life. In the measurement and evaluation, it would have the measurement and evaluation in thinking, merit, and it would measure each learner, and would emphasize to the measurement of duties, social actions and the learners' competency from the beginning through the process of having a supervisor. The society would join to develop the measurement and evaluation. In the organization of the basic necessities of learning and teaching, it would develop into a learning society. For the development of a learning network, there would be three to five sectors that would cooperate to develop a learning network such as; officer, politics, government, non-government, people, and learners. The teachers' network would respond to the learners' needs, and would emphasize on creating the learners' conscious-mind of knowledge. And the only pessimistic impact indicated was that the curriculum would not be suitable for a changing society.

The alternatives to improve the criteria, the government would give the resources to improve the criteria to make more efficiency in producing teacher. The criteria would make the quality of education insurance system by the involved professional organizations from the government and NGO. The criteria would come from the indicator of the community and society. It would make the teacher more progress. It would have the direction that follow by the decentralization in administration in education. It would have the standard criteria of ethics for working to the teacher professional's purpose.

ภาควิชา..... สวัสดิศึกษา
สาขาวิชา..... พื้นฐานการศึกษา
ปีการศึกษา..... 2539

ลายมือชื่อนิติต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร.จุมพล พูลภัทรชีวิน ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และเป็นผู้ควบคุมการทำวิจัย ได้กรุณาให้คำชี้แนะที่ทำให้เกิดความคิดจนสามารถทำสำเร็จบริบูรณ์ และตรวจแก้ไข ปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความรู้และสาระประโยชน์ต่างๆอย่างมากในระหว่างการทำวิจัย

นอกจากท่านต่างๆที่ได้กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผศ.ดร. พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ และ ผศ.ดร. ทิพวรรณ เลขะวณิช ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา และแนะนำ

ในการวิจัยครั้งนี้ได้รับความช่วยเหลือด้านต่างๆ และการให้ความรู้ด้านการใช้คอมพิวเตอร์จาก คุณธวัชชัย ชาญวิทยากุล และได้รับกำลังใจจากครอบครัวด้วยดีตลอดมา ทั้งยังได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยส่วนหนึ่งจาก บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของทุกท่านที่กล่าวข้างต้น จึงขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

กัญญาพัฒน์ นนทะนาคร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
บทที่	
1 บทนำ	1
ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	7
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
ความหมายของ “ครู” ตาม “ความหมาย หน้าที่ คุณสมบัติ และคุณลักษณะของครู”	11
ความหมายของเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของกระทรวงศึกษาธิการ.....	18
ปัญหาทางการศึกษาที่นำไปสู่การปฏิรูปการฝึกหัดครู และความเป็นมาของการปฏิรูปการเรียน การสอน ในสถาบันฝึกหัดครู.....	21
ความหมายของผลกระทบ และผลกระทบของเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูที่มีต่อการปฏิรูปการ เรียนการสอน ในสถาบันฝึกหัดครู.....	26
การวิจัยอนาคตและเทคนิค EDFR	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ และต่างประเทศ.....	33
3 วิธีดำเนินการวิจัย	40
การคัดเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ.....	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	41

การเก็บและรวบรวมข้อมูล	43
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	43
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
5 สรุปผลการวิจัย	111
อภิปรายผลการวิจัย	116
ข้อเสนอแนะ	160
รายการอ้างอิง	162
ภาคผนวก	170
ภาคผนวก ก. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	170
ภาคผนวก ข. แบบสัมภาษณ์เทคนิควิจัย EDFR	179
ภาคผนวก ค. แบบสอบถาม รอบที่ 1.....	181
ภาคผนวก ง. แบบสอบถาม รอบที่ 2.....	212
ภาคผนวก จ. สถิติที่ใช้ในการวิจัยพร้อมตัวอย่าง.....	232
ประวัติผู้เขียน	236

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ค่าสถิติความเป็นไปได้ และประเภทของผลกระทบของเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ครูที่มีต่อ หลักสูตร	47
2	ค่าสถิติความเป็นไปได้ และประเภทของผลกระทบของเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ครูที่มีต่อ กระบวนการเรียนการสอน	53
3	ค่าสถิติความเป็นไปได้ และประเภทของผลกระทบของเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ครูที่มีต่อ การวัดและประเมินผล	59
4	ค่าสถิติความเป็นไปได้ และประเภทของผลกระทบของเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ครูที่มีต่อ การจัดปัจจัยพื้นฐานการเรียนการสอน.....	63
5	ค่าสถิติความเป็นไปได้ และประเภทของผลกระทบของเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ครูที่มีต่อ การพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้	68
6	ค่าสถิติความเป็นไปได้ และประเภทของทางเลือกการปรับเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ	75
7	ค่าสถิติความเป็นไปได้ ของผลกระทบที่พึงประสงค์ของเกณฑ์มาตรฐานวิชา ชีพครูที่มีต่อ หลักสูตร	84
8	ค่าสถิติความเป็นไปได้ ของผลกระทบที่พึงประสงค์ของเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ครูที่มีต่อ กระบวนการเรียนการสอน	89
9	ค่าสถิติความเป็นไปได้ ของผลกระทบที่พึงประสงค์ของเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ครูที่มีต่อ การวัดและประเมินผล	94
10	ค่าสถิติความเป็นไปได้ ของผลกระทบที่พึงประสงค์ของเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ครูที่มีต่อ การจัดปัจจัยพื้นฐานการเรียนการสอน.....	97
11	ค่าสถิติความเป็นไปได้ ของผลกระทบที่พึงประสงค์ของเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ครูที่มีต่อ การพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้	100
12	ค่าสถิติความเป็นไปได้ ของทางเลือกที่พึงประสงค์ของการปรับเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครูใน พุทธศักราช 2553.....	105